

Sarajevo, 21.09.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
14.09.2020.- 18.09.2020.

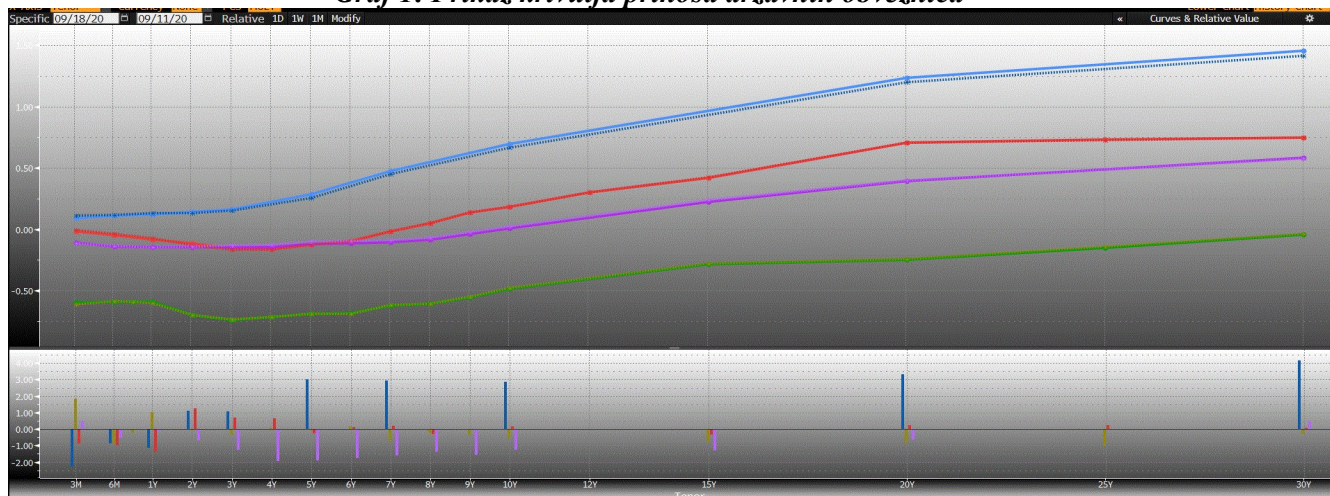
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	11.9.20	-	18.9.20		11.9.20	-	18.9.20		11.9.20	-	18.9.20		11.9.20	-	18.9.20	
2 godine	-0,68	-	-0,68	→	0,13	-	0,14	↗	-0,13	-	-0,11	↗	-0,12	-	-0,14	↘
5 godina	-0,69	-	-0,69	→	0,25	-	0,28	↗	-0,12	-	-0,13	↘	-0,10	-	-0,11	↘
10 godina	-0,48	-	-0,49	↘	0,67	-	0,69	↗	0,18	-	0,18	→	0,03	-	0,02	↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	11.9.20	-	18.9.20
3 mjeseca	-0,582	-	-0,567
6 mjeseci	-0,585	-	-0,594
1 godina	-0,580	-	-0,570

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 18.09.2020. godine (pune linije) i 11.09.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

OECD je objavio nove prognoze prema kojima se očekuje da ekonomski pad neće biti toliko oštar kako se ranije očekivalo, ali i da oporavak gubi na snazi. Za globalnu ekonomiju OECD predviđa pad od 4,5% u tekućoj godini (manje od 6% koliko je očekivano u junu). Veće revizije prognoza su urađene za SAD, eurozonu, kao i Kinu.

EUROZONA

Posmatrano na sedmičnom nivou, prinosi sigurnijih obveznica eurozone su uglavnom zabilježili blagi pad. Prinosi francuskih obveznica kraćeg i srednjeg roka dospijeća su zabilježili izraženiji pad od oko 3 bazna poena, a prinosi španskih obveznica za 3 do 4 bazna poena. Najveće smanjenje od 2 do 8 baznih poena zabilježili su prinosi italijanskih obveznica.

Glavni ekonomista ECB Lane je izjavio da ECB ne vidi bilo kakvo postojanje indikacija da politika kamatnih stopa dostiže donje nivoe te da ostaje zadovoljan sa smjernicama o budućim kretanjima

kamatnih stopa. Što se tiče aprecijacije eura, Lane je izjavio da to ima „kompenzacijski pritisak“ u smislu uticaja na output i dinamiku inflacije te da je donekle uticalo na pad projektovane inflacije. Član IV ECB Schnabel je izjavila da ECB nastavlja da pažljivo prati dolazeće informacije, uključujući i dešavanja oko deviznog kursa, a član UV De Cos da ECB mora ostati fleksibilna vezano za pitanje kupovina obveznica, te da snažniji euro može da ima negativne efekte po izvoz, kao i da će ECB definitivno nastaviti da prati kurs eura. Dodao je i da se ne mogu isključiti dodatne stimulativne mjere, te da je ECB u mogućnosti da prilagodi sve instrumente po potrebi. U međuvremenu, objavljeni su finalni podaci za august prema kojima je stopa inflacije u eurozoni zabilježila nivo do -0,2%, što je prvi put od polovine 2016. godine da se nalazi u negativnoj teritoriji. U istom mjesecu je zabilježen i snažan pad temeljne inflacije, koja isključuje cijene volatilnih proizvoda, te je ista iznosila rekordno niskih 0,4%.

Ministar finansija Francuske je izjavio da će u dolazećim danima biti objavljene povećane ekonomske prognoze za Francusku, a posljednje ukazuju na kontrakciju od 11%. Centralna banka Francuske sada očekuje da će kontrakcija ekonomije iznositi 8,7%, što je revidirano u odnosu na prethodne prognoze od -10,3%. Takođe, Ministarstvo finansija Njemačke je saopštilo da očekuje nastavak oporavka ekonomije zemlje u ostatku 2020. godine od krize izazvane pandemijom, da će vjerovatno bilježiti oštar rast u trećem kvartalu, ali i da vjerovatno neće prije 2022. godine dostići nivo prije ove krize. Prema nepotvrđenim informacijama, ministar finansija Njemačke Scholz planira da poveća dug zemlje za oko 100 milijardi EUR u sljedećoj godini kako bi se održala borba Njemačke s pandemijom. Navedeno ukazuje na spremnost Berlina da poveća kreditiranja, a nakon što je početkom mjeseca Reuters objavio da se razmatra povećanje duga od najmanje 80 milijardi EUR za budžet 2021. godine.

Krajem protekle sedmice Francuska, Njemačka i još neke članice eurozone su objavile podatke o ponovnom rastu broja zaraženih koronavirusom, dok su u nekim članicama dostignuti najveći brojevi slučajeva od zatvaranja tržišta koji se desio u maju. Ovakvi podaci ukazuju na rizik od mogućnosti ponovnog zatvaranja tržišta. ECB je započela reviziju glavne „alatke“ za borbu protiv krize izazvane pandemijom, što neki od glavnih kreatora monetarne politike smatraju da bi moglo da vodi spornim promjenama drugih programa kupovina ove institucije. Očekivanja nekih ekonomista su da bi već u decembru ECB mogla donijeti odluku da poveća PEPP program za dodatnih 500 milijardi EUR, koji već sada iznosi 1,35 biliona EUR.

Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga S&P je potvrdila kreditni rejting Španije (A), ali je smanjila izgleda rejtinga na „negativan“ sa „stabilan“. Saopšteno je da se odgovor zemlje, na rastuće ekonomske i fiskalne izazove, nalazi pod rizikom političke fragmentacije i slabosti reformi.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	JUL	-8,1%	-7,7%	-12,0%
2.	Bilans tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR)	JUL	-	16,6	20,7
3.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR)	JUL	19,3	20,3	16,0
4.	Trgovinski bilans – Italija (u milijardama EUR)	JUL	-	9,69	6,23
5.	Stopa inflacije – EZ	AUG	-0,2%	-0,2%	0,4%
6.	Temeljna stopa inflacije – EZ	AUG	0,4%	0,4%	1,2%
7.	Stopa inflacije – Francuska	AUG	0,2%	0,2%	0,9%
8.	Stopa inflacije – Finska	AUG	-	0,2%	0,6%
9.	Stopa inflacije – Austrija	AUG	-	1,4%	1,7%
10.	Stopa inflacije – Italija	AUG	-0,5%	-0,5%	0,8%
11.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	JUL	-	-3,8%	-4,8%
12.	Stopa nezaposlenosti – Holandija	AUG	4,7%	4,6%	4,5%
13.	ZEW indeks povj. investitora (za 6 mjeseci) – Njemačka	SEP	69,5	77,4	71,5
14.	Indeks poslovnog povjerenja – Francuska	AUG	100	106	99
15.	Obim maloprodaje – Finska (final.)	JUL	4,1%	4,5%	7,1%
16.	Javni dug Italija (u milijardama EUR)	JUL	-	2.560,5	2.530,6
17.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G)	JUL	-	-7,2%	-11,6%
18.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	JUL	-	-8,1%	-16,4%

SAD

Tokom protekle sedmice održana je sjednica FOMC-a na kojoj nije došlo do promjena u visini referentne kamatne stope te je saopšteno da se kamatne stope neće povećavati do kraja 2023. godine, što ukazuje na to da Fed neće pooštravati monetarnu politiku sve dok inflacija neko vrijeme ne bude iznad 2%. FOMC je, takođe, ažurirao buduće smjernice monetarne politike kako bi iste uskladio sa skorijim promjenama u smislu praćenja, odnosno targetiranja prosječne inflacije. Predsjednik Fed-a Powell je izjavio da se ovaj okvir mora podržati akcijama koje će biti poduzimane, te dodao kako smatra da je upravo sada dobro da se načini prvi korak ka tome. Powell je dodao da će vjerovatno biti potrebni dodatni fiskalni stimulansi. Takođe, Powell je istakao da oko 11 miliona ljudi i dalje ne ide na posao i da je značajan broj ovih ljudi upravo u industrijama koje se bore s preživljavanjem.

Predsjednik Trump ohrabruje Kongres na veću podršku od 1,5 biliona USD, što je prijedlog na kojem su radile obje stranke, ali su čelnici republikanaca isti odbili. Demokrate insistiraju na većem paketu podrške u visini od 2 biliona USD, dok republikanci traže da program bude otprilike pola te sume.

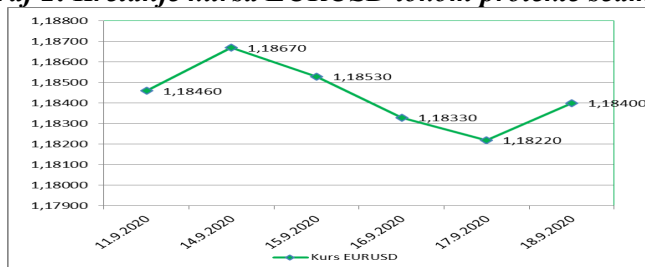
Ekonomisti s Wall Streeta smatraju da bi oporavak SAD mogao biti slabiji i više neravnomjeran ukoliko Kongres i Bijela kuća ne uspiju da se dogovore oko nove runde fiskalnih stimulansa. Posljednjih sedmica pojačane su neizvjesnosti vezano za postizanje ovog sporazuma prije predsjedničkih izbora u novembru, kojim bi se u ekonomiju ubrizgalo dodatnih 1 bilion USD kroz direktne uplate domaćinstvima, jačanje pomoći za nezaposlenost te pomoć malim biznisima, državama i lokalnim vladama.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Industrijska proizvodnja (M/M)	AUG	1,0%	0,4%	3,5%
2.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	11. SEP	-	-2,5%	2,9%
3.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	12. SEP	850.000	860.000	893.000
4.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	5. SEP	13.000.000	12.628.000	13.544.000
5.	Indeks započetih kuća (M/M)	AUG	-0,6%	-5,1%	17,9%
6.	Povjerenje potrošača Univ. Mičigen P	SEP	75,0	78,9	74,1

USD je aprecioirao u odnosu na EUR te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,18460 na nivo od 1,18400.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekle sedmice održana je sjednica MPC BoE na kojoj nije došlo do promjena u monetarnoj politici koju trenutno primjenjuje BoE. Referentna kamatna stopa je zadržana na nivou od 0,10%, dok je program kvantitativnih olakšica, takođe, zadržan na nivou od 745 milijardi GBP. U saopštenju nakon sjednice navedeno je da su skoriji ekonomski podaci bili blago bolji nego što se predviđalo za august, iako je, s obzirom na rizike, još uvijek nejasno koliko su ovi podaci informativni vezano za pitanje budućeg oporavka ekonomije. Takođe, saopšteno je da će MPC nastaviti da pažljivo prati situaciju te će biti spreman da prilagođava monetarnu politiku u skladu sa zadacima. Iz BoE je saopšteno da je MPC upoznat s planovima istraživanja o tome kako negativne kamatne stope mogu biti efektivno implementirane ukoliko to u nekom periodu tokom trajanja niskih kamatnih stopa očekivanja za inflaciju i output pokažu kao potrebno. Ministar finansija Sunak insistira na tome da se zatvori šema privremeno obustavljenog rada do kraja narednog mjeseca, ali je u ovoj sedmici nagovijestio da bi mogao

da uvede nove mjere sa ciljem zaštite zaposlenosti i tom prilikom je istakao da bi koristio kreativne načine da pomogne ljudima u zadržavanju njihovih radnih mjesta. Što se tiče Brexita, kandidat demokrata za predsjednika SAD Biden je upozorio Veliku Britaniju da mora poštovati sporazum koji obuhvata Sjevernu Irsku i kojim se ova zemlja povlači iz EU, jer u suprotnom neće biti trgovinskog sporazuma sa SAD.

Bivši premijer Velike Britanije Cameron postao je treći bivši premijer iz reda Konzervativne partije koji je izrazio uznemirenost zbog prijedloga sadašnjeg premijera Johnsona da prekrši međunarodni zakon jednostranim preoblikovanjem dijela sporazuma o Brexitu te je iznio sumnje u vezi s tom idejom.

Očekuje se da će ministar finansija Sunak u ovoj sedmici predstaviti plan za produženje četvrte šeme kreditiranja putem koje je već omogućeno 53 milijarde funti kompanijama kroz garancije vlade, u znak da su nove mjere podrške potrebne kako bi se spriječio kolaps u kompanijama i masovni gubitak poslova. Unutar ovog plana, sve šeme poslovnog kreditiranja će biti produžene do kraja novembra, dok će banakama biti omogućeno da procesuiraju kredite do kraja godine.

Gradonačelnik Londona Khan je u nedjelju razgovarao s ministrima o mogućnostima novih ograničenja u glavnom gradu. Premijer Johnson je izjavio da želi da izbjegne nacionalno zatvaranje te se složio sa Sunakom da, barem za sada, restrikcije treba da budu usmjerene ka smanjenju socijalne interakcije radije nego na zatvaranje biznisa.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	AUG	-	73.700	69.900
2.	Prosječne sedmične zarade	JUL	-1,3%	-1,0%	-1,2%
3.	ILO stopa nezaposlenosti (kvartalno)	JUL	4,1%	4,1%	3,9%
4.	Inflacija (G/G)	AUG	0,0%	0,2%	1,0%
5.	PPI ulazne cijene u proizvodnju (G/G)	AUG	-5,3%	-5,8%	-5,7%
6.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	AUG	-0,7%	-0,9%	-0,9%
7.	Maloprodaja (G/G)	AUG	2,7%	2,8%	1,4%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad s nivoa od 0,92580 na nivo od 0,91667, dok je kurs GBPUSD povećan s nivoa od 1,2796 na nivo od 1,2917.

JAPAN

Kao što je bilo i očekivano, partija Liberalnih demokrata izabrala je donedavnog sekretara kabineta Yoshihide Suga za nasljednika Abea na čelu ove partije. To mu je omogućilo da ga Parlament nakon toga i zvanično izabere za premijera. Suga je tako postao novi premijer zemlje prvi put nakon skoro osam godina. Očekuje se da će Suga nastaviti da zagovara istu politiku kao i Abe, što podrazumijeva uvođenje neophodnih investicija kako bi se povratila snažna ekonomija.

BoJ je u skladu s očekivanjima zadržala nepromijenjenu referentu kamatnu stopu od -0,1%, dok je ciljani nivo prinosa desetogodišnjih obveznica i dalje oko 0,0%. BoJ je prvi put od izbijanja pandemije blago povećala izgleda za ekonomiju Japana te zadržala nepromijenjene smjernice o budućim kamatnim stopama, a cilj inflacije od 2% je još uvijek aktuelan s trenutnim okvirom monetarne politike. Ovo je nakon sjednice potvrdio guverner BoJ Kuroda te izjavio da će se nastaviti s naporima dostizanja ciljanog nivoa inflacije od 2%, kao i da će BoJ i dalje blisko da koordinira s novom vladom na čelu s premijerom Sugom, kako bi se pandemijom pogođena ekonomija izvukla iz recesije. Nakon sjednice su objavljeni podaci o inflaciji u augustu, a prema kojima je nastavljen pad iste. Posebno, temeljna stopa inflacije, koja isključuje volatilne cijene hrane, u istom periodu je zabilježila negativan nivo od -0,4%, dok je u prethodnom mjesecu iznosila 0,0% te je zabilježila najbrži pad u posljednje skoro četiri godine. Ovi podaci dolaze neposredno nakon što je guverner BoJ Kuroda izjavio da se prilikom vođenja politike neće samo pratiti trend cijena, već i rast radnih mjesta, što predstavlja signal da je moguće povećanje stimulativnih mjera ukoliko pad zaposlenosti poveća rizik od deflacije. Ministar finansija Aso je izjavio da će nastaviti da usko sarađuje s Kurodom u vođenju ekonomije te da su monetarne olakšice BoJ imale pozitivne efekte na ekonomiju.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni
					period
1.	Industrijska proizvodnja – (G/G) final.	JUL	-16,1%	-15,5%	-18,2%
2.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY)	AUG	-15,0	248,3	10,9
3.	Izvoz (G/G)	AUG	-16,1%	-14,8%	-19,2%
4.	Uvoz (G/G)	AUG	-17,8%	-20,8%	-22,3%
5.	Indeks tercijarne industrije	JUL	0,5%	-0,5%	9,0%
6.	Stopa inflacije	AUG	0,2%	0,2%	0,3%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURJPY zabilježio pad s nivoa od 125,76 na nivo od 123,83. JPY je aprecirao i u odnosu na USD te je kurs USDJPY zabilježio pad s nivoa od 106,16 na nivo od 104,57.

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 37,33 USD (31,51 EUR).

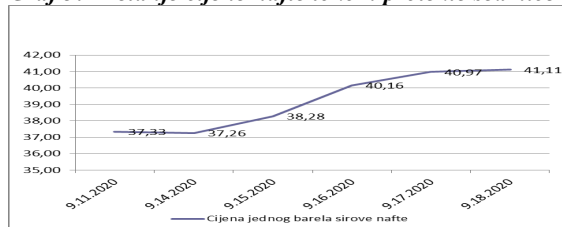
Prema mjesečnom izvještaju OPEC-a, ekonomski udarac od pandemije će naštetiti globalnoj energetskej potražnji snažnije i trajće duže nego što je ranije očekivano. OPEC sada očekuje da će potražnja za naftom biti smanjena za 9,5 miliona barela na dnevnom nivou te da će zabilježiti pad od 9,5% u odnosu na prošlu godinu. Početkom sedmice cijena nafte je počela da bilježi blagi rast, ali su očekivanja sporijeg od ranije očekivanog rasta tražnje za naftom na globalnom nivou pod uticajem koronavirusa imala ograničavajući uticaj na dalji rast cijene. Sredinom sedmice cijena nafte je nastavila rast jer je uragan zatvorio offshore proizvodnju SAD, dok su podaci o stanju zaliha nafte pokazali da je došlo do njihovog neočekivanog smanjenja.

Komisija koja djeluje unutar OPEC+ će revidirati interne dokumente koji upozoravaju na to da rast broja slučajeva zaraze Covid19 u nekim zemljama može smanjiti tražnju za naftom uprkos znakovima ekonomskog oporavka i početnim naznakama pada zaliha nafte, kako je navedeno u izvještaju u koji je uvid imao Reuters.

U petak je libijski zapovjednik Khalifa Haftar izjavio da će biti ukinuta blokada izvoza libijske nafte koja postoji od januara. To znači da će se dnevno na tržištu naći dodatnih do 1,2 miliona barela, čak i u slučaju da OPEC+ bude usmjeren ka obuzdavanju proizvodnje nafte. Ove vijesti su imale značajniji uticaj tokom trgovanja nakon vikenda (21. septembra), kada je cijena nafte počela da bilježi smanjenje.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 41,11 USD (34,72 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 10,13%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.940,55 USD (1.683,15 EUR).

Tokom 2020. godine cijena zlata je povećana za skoro 30%, što ga čini jednom od aktiva s najboljim performansama. Cijena ovog plemenitog metala je povećana pod uticajem pandemije i straha od recesije koji su pojačali tražnju za sigurnim investicijama. Takođe, snažni monetarni stimulansi globalnih centralnih banaka pojačali su zabrinutost zbog inflacije, što je pojačalo tražnju za zlatom.

Početkom sedmice cijena zlata je bilježila rast pod uticajem deprecijacije USD i očekivanja da će FOMC, na sastanku koji je održan u protekloj sedmici, ponoviti pesimistički stav o pitanju monetarne politike. Ove okolnosti su uticale na to da se cijena zlata približi najvećem nivou koji je zabilježen u posljednje dvije sedmice. Nakon što je u srijedu završena sjednica FOMC-a, na kojoj nije došlo do promjena u visini referentne kamatne stope te je saopšteno da se kamatne stope neće povećavati do kraja 2023. godine, što ukazuje na to da Fed neće pooštravati monetarnu politiku sve dok inflacija neko vrijeme ne bude iznad 2%, došlo je do rasta cijene zlata. Već narednog dana, u četvrtak, dolazi do aprecijacije dolara što se odražava na pad cijene ovog plemenitog metala. Takođe, investitori su bili pod uticajem očekivanja oko daljeg širenja zaraze Covid19 te su smanjili s investicijama u zlato, što se odrazilo na pad cijene. U petak je ponovo došlo do slabljenja USD, dok su prinosi SAD smanjeni, a što je uticalo na blagi rast cijene zlata.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.950,86 USD (1.647,69 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je povećana za 0,53%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

